

Reactie op voornemen nieuwbouw kerncentrales

Aan: Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Nieuwbouw kerncentrales

Borssele, 4 april 2024

Betreft: Reactie op voornemen nieuwbouw kerncentrales

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij wil de Bewonersgroep Leefomgeving Borssele reageren op het voornemen van de bouw van 2 nieuwe kerncentrales in Zeehaven en Industrieterrein 't Sloe nabij het dorp Borssele.

Borssele is geen goede locatie voor 2 nieuwe kerncentrales

De Bewonersgroep is van mening dat Borssele geen goede locatie is voor de bouw van 2 nieuwe kerncentrales. Dit om de volgende redenen:

1. De bouw van 2 kerncentrales past niet binnen de grenzen van het Sloegebied en zal de leefomgeving en leefbaarheid van ons dorp ernstig aantasten met onomkeerbare gevolgen;
2. Door de bouw van 2 kerncentrales zal het naastgelegen Kalootstrand meer onder druk komen te staan;
3. De capaciteit van het bestaande hoogspanningsnet/energie-infra is ontoereikend voor 2 extra kerncentrales;
4. De bouw van 2 kerncentrales concurreert met andere initiatieven van bedrijven, die noodzakelijk zijn voor de energietransitie;
5. Meer kerncentrales in combinatie met andere projecten geeft groter veiligheidsrisico;
6. Meer kerncentrales maakt ons leefgebied kwetsbaarder voor terrorisme;
7. De bouw van 2 kerncentrales heeft een slechte invloed op de lokale economie.

Ad 1 De bouw van 2 kerncentrales past niet binnen de grenzen van het Sloegebied en zal de leefomgeving en leefbaarheid van ons dorp ernstig aantasten met onomkeerbare gevolgen;

Gezien de zeer korte afstand tot ons dorp (1000m) verwachten we grote en langdurige overlast tijdens de bouwperiode wanneer er twee kerncentrales op het EPZ-terrein worden gebouwd. We vinden het daarom van essentieel belang dat de bouw inclusief het bouwterrein geheel binnen de grenzen van het Sloegebied plaatsvindt. Ook dringen wij er bij uw ministerie op aan, dat de reactors centraal in het Sloegebied, op een zo groot mogelijke afstand van ons dorp en andere omliggende dorpen worden geplaatst, om de overlast op de bewoonde omgeving te beperken. (Dit komt overeen met de Borselse Voorwaarden zoals beschreven in 1.1.)

Als Bewonersgroep zijn we ervan overtuigd dat de benodigde ruimte voor de ontwikkeling en bouw van 2 nieuwe kerncentrales ontbreekt binnen de grenzen van het Sloegebied. Dit concluderen we na een bezoek aan Hinkley Point C (VK), waar vergelijkbare kerncentrales in aanbouw zijn. De locatie daar vormt momenteel de grootste bouwplaats van Europa en bestaat een oppervlakte van 175 ha. Dat is vele malen groter dan de aanwezige vrije ruimte in het Sloegebied.

Ook een uitvoerend vergelijkingsonderzoek, door stedenbouwkundige Kees Thielen, naar het ruimtebeslag van andere recent ontwikkelde kerncentrales in Europa, laat zien dat er niet eerder een kleinere bouwplaats-oppervlakte is gehanteerd.

We verwachten dan ook dat de vendors niet kunnen voldoen aan de vraag naar een locatie binnen het Sloegebied. En bouwen of bouwterrein buiten de Sloegrenzen, in de Borsselepolder, is voor ons op geen enkele wijze acceptabel.

Ad 2 Door de bouw van 2 kerncentrales zal het naastgelegen Kalootstrand meer onder druk komen te staan;

Het Sloegebied grenst aan het Natura-2000-gebied de Westerschelde. Dit estuarium heeft met zijn slikken en schorren een grote natuurwaarde. Ook het Kalootstrand maakt onderdeel uit van het Natura-2000-gebied de Westerschelde.

Het natuurgebied met slufster, schorren, strand, slikken en stuifduinen is een belangrijk broeden- en foerageergebied voor diverse vogels en andere dieren. Ook is het gebied een unieke archeologische vindplaats voor fossiele haaiantanden en heeft het strand een grote recreatieve waarde als uitloopgebied voor ons dorp en de regio.

We vinden het daarom uiterst belangrijk dat deze natuur, archeologische vindplaats en recreatieplek volledig behouden en te allen tijde toegankelijk blijft.

De verwachting is echter dat met de komst van 2 kerncentrales de Westerschelde en het Kalootgebied meer onder druk komen te staan. Terwijl de Westerschelde door invloed van scheepvaart, havenactiviteiten, industrie, opwarming, koelwaterlozing, PFAS en andere vervuilingen al achteruit gaat, zal door forse toename van de koelwaterlozing, deze achteruitgang worden versterkt.

Ook vrezen we dat er voor de benodigde koelwatercapaciteit (zes tot zeven keer zoveel als huidig), grote delen van het Kalootstrand moeten worden opgeofferd.

Dat willen we in geen enkel geval (evenals koeltorens). We vragen daarom met klem het Kalootgebied en de Westerschelde te ontzien en het koelwater te lozen richting de Noordzee. (conform beschrijving Borselse voorwaarden 4.1 en 4.5)

Ad 3 De capaciteit van het bestaande hoogspanningsnet/energie-infra is ontoereikend voor 2 extra kerncentrales;

De bestaande en de geplande infrastructuur zijn niet berekend op nog 2 kerncentrales.

Dit blijkt uit een studie naar de benodigde energie-infrastructuur in 2050, die is uitgevoerd in juni 2023 door Pondera en CE Delft, in opdracht van EZK. In deze studie wordt gesteld dat wanneer er naast de grote hoeveelheid windenergie die aanlandt bij Borssele, ook nog 2 kerncentrales bijkomen, er dan een 'tweede lijn'/nieuw hoogspanningstrace nodig is.

Dit stuit echter op grote weerstand in de gemeente Borsele en zelfs heel Zeeland.

De nieuwe 380 kV verbinding naar Rilland (momenteel nog in uitvoering) wordt door veel Zeeuwen als verschrikkelijk ervaren en als aantasting van ons fraaie landschap.

Door het intensieve realisatietraject en de grote weerstand hiertegen heeft de gemeente Borsele besloten dat er geen nieuwe hoogspanningsverbinding meer op hun grondgebied bij mag komen, mits ondergronds aangebracht. (Zoals Borselse voorwaarden beschreven in 4.3)

Ook de Provincie Zeeland stelt dat wanneer er nieuwe hoogspanningsmasten door Zeeland noodzakelijk zijn, dit een 'no go' betekent voor nieuwe kerncentrales in Borssele.

Bovendien wordt in het uitgebrachte advies van het Expertteam Energiesysteem 2050 van minister Jetten gesteld, dat het niet logisch is om in te zetten op kernenergie i.v.m. extreem hoge kosten en de lange bouwtijd, maar ook dat Borssele hiervoor niet de juiste locatie is. Dit advies onderschrijven we en komt overeen met de huidige actualiteit. Het lijkt het meest logisch dat stroomopwekking daar plaatsvindt, waar de afzet is. Dat voorkomt dat hier het hoogspanningsnet verdubbeld moet worden en ons landschap wordt belast, terwijl de stroom vooral in de Randstad nodig is.

Ad 4 De bouw van 2 extra kerncentrales concurreert met andere initiatieven van bedrijven, die noodzakelijk zijn voor de energietransitie;

Diverse windparken op zee (3) hebben (of krijgen) een aanlandingspunt in het Sloegebied. In combinatie met de haven biedt dit bijzondere kansen voor bedrijven met activiteiten op energiegebied. We zien nu al dat bedrijven zich willen vestigen die zich bezighouden met alternatieve vormen van elektriciteitsopwekking zoals waterstofproductie, ammoniak en batterij-opslag.

Studies van TNO, Berenschot en Kalavasta en diverse netbeheerders, laten zien dat deze alternatieve energiebronnen heel goed mogelijk zijn voor een toekomstbestendige energie-infrastructuur, maar ook vele andere voordelen biedt. De Bewonersgroep wil graag dat deze ontwikkelingen actief worden gestimuleerd en in goede banen worden geleid (met het oog op de leefomgeving en veiligheid).

De unieke kansen van het Sloegebied moeten niet verkwist worden aan nieuwe kerncentrales. Een kerncentrale heeft koelwater nodig, maar geen haven. Voor de bouw van kerncentrales zou volgens de Bewonersgroep gezocht moeten worden naar een andere locatie met koelwater, zodat de havenfaciliteiten beschikbaar blijven voor haven-gerelateerde bedrijvigheid. Bovendien combineren andere vormen van bedrijvigheid veel beter met de windenergie die hier al aan land komt en gaat komen.

Ad 5,6 Meer kerncentrales in combinatie met andere projecten geeft een groter veiligheidsrisico en maakt ons gebied kwetsbaarder voor terrorisme;

Door de stapeling van het grote aantal (energie) projecten die in het Sloegebied zijn en worden aangelegd, wordt de uitdaging steeds groter om deze in te passen in de omgeving en aan te sluiten op de huidige energie-infrastructuur.

Omdat de energieprojecten voornamelijk aan de zuidzijde van het Sloegebied zijn gesitueerd en via de Borssele polder moeten worden aangesloten, wordt onze omgeving een steeds groter kluwen van energie-infra. Dit vinden we zeer onwenselijk. Wat ons betreft zijn de grenzen al bereikt, van wat ons gebied aankan. Dit nog exclusief de bouw van 2 kerncentrales.

Daarnaast leveren alle energieprojecten onze leefomgeving ook een groter veiligheidsrisico op. Met de komst van 2 nieuwe kerncentrales zal dit alleen maar toenemen.

Het is ons inziens onverstandig het cluster van kernenergie fors uit te breiden.

Want dit maakt ons leefgebied bijzonder kwetsbaarder bij conflictsituaties, terrorisme, cybercriminaliteit en klimaatverandering. In uw voornemen worden actuele dreigingsanalyses onvoldoende voor het voetlicht gebracht.

Gezien de recente gebeurtenissen, oorlogen en politieke spanningen moet rekening worden gehouden met deze scenario's en ingezet worden op spreiding van energie-opwekking en bijbehorende energie-infrastructuur.

Daarnaast vragen wij uw aandacht voor de combinatie van kernenergie met giftige/explosieve stoffen die op een zeer korte afstand van elkaar worden opgewekt en verhandeld. Dit lijkt ons uiterst risicovol. De verschillende opdrachtgevers die zonder merkbare, onderlinge afstemming, in hetzelfde gebied projecten willen uitvoeren, met soms tegengestelde belangen, maakt ons vertrouwen hierin niet groter.

Ad 7 De bouw van nieuwe kerncentrales gaat ten koste van de lokale economie.

Tijdens de bouw van 2 nieuwe kerncentrales zijn rond 10 tot 12.000 werknemers nodig.

In de huidige, krappe arbeidsmarkt zal dit een grote uitdaging worden. Want bedrijven hebben nu al veel problemen om personeel te vinden. Vooral aan technisch geschoold personeel is een chronisch tekort. Lokale ondernemers maken zich nu al zorgen, dat bij de zoektocht naar personeel een ongelijke concurrentiestrijd ontstaat als de bouwer van de kerncentrales hogere lonen gaat aanbieden. Dit gebeurde namelijk ook in Hinkley Point C (VK), waar sommige lokale

busmaatschappijen failliet gingen door gebrek aan personeel. In een vrije markt valt dit immers slecht te reguleren.

Het woon-werk verkeer zal als gevolg van de bouw i.c.m. de hoeveelheid personeel extreem toenemen. Door de grotere belasting van het wegennet zal de bereikbaarheid afnemen, wat schadelijk is voor de overige bedrijven in het Sloegebied.

Gezien de jarenlange bouwperiode zullen ook de werkerreinen langdurig in gebruik zijn (15-20 jaar). De ruimte in het Sloegebied is nu al beperkt en zal dan niet beschikbaar zijn voor andere initiatieven of nieuwe bedrijven.

De 10.000 werknemers zullen allemaal woonruimte nodig hebben. De woningmarkt is nu al overspannen en zal hierdoor nog verder uit balans raken. Dit is uiterst negatief voor de leefbaarheid in de omliggende Sloeranddorpen, maar ook voor de lokale economie.

De bouw van nieuwe kerncentrales schept veel werkgelegenheid. Maar deze is echter tijdelijk van aard. Wanneer de bouw voltooid is, krijgt de werkgelegenheid een abrupte terugval. Dit jojo-effect kan nooit goed zijn voor de lokale economie.

Er zullen zeker ook economische voordelen verbonden zijn aan de bouw van 2 nieuwe kerncentrales. Maar dat zijn voordelen, die ook met andere vormen van bedrijvigheid behaald kunnen worden.

Gezien alle eerder genoemde bezwaren is Borssele geen goede locatie voor de bouw van 2 kerncentrales. We erkennen de urgentie van de energietransitie, maar wat ons betreft moeten nieuwe kerncentrales daar geen onderdeel van uit gaan maken.

Een bouwproject van deze omvang, op zo een korte afstand van ons dorp, ondermijnt onze leefomgeving!

Bewonersgroep Leefomgeving Borssele

Barbara de Vries

Imke Elstak

Lea van Liere

Jan Bijvoets

Jaap Francke

Jopke van de Borgt

(allen inwoners van het dorp Borssele)